

Handig werken doe je zo (deel 3)

Thijs van den Berg over arbeid: 'Ik sta

Thijs van den Berg bekijkt momenteel of het oogsten met een elektro-buisrailwagen gemakkelijker of sneller werkt. Zelfs al speelt hij quitte, dan nog gaat hij er mee door.

Sinds Thijs van den Berg van Van den Berg RoseS uit Delfgauw het bedrijf van zijn vader heeft overgenomen, heeft arbeid continu zijn aandacht. "Ik sta ermee op en ga er ook weer mee naar bed. Ik ben steeds op zoek naar zaken waardoor onze mensen gemakkelijker, beter en dus sneller kunnen werken.

TEKST: TON HENDRIX

BEELD: ERIC VAN HOUTEN

Thijs van den Berg is momenteel bezig met elektro-buisrailwagens voor de oogsters. "We bekijken of onze mensen daarmee gemakkelijker of sneller kunnen werken. Zelfs al spelen we quitte, dan nog gaan we daarmee verder. Het kost iets meer, maar als dat gecompenseerd wordt door sneller of gemakkelijker werken, gaan we voor iedereen zo'n wagen aanschaffen. Dat hangt mede samen met het feit dat we in onze nieuwe kas een hoger teeltsysteem gaan aanleggen. Daardoor neemt de reikafstand bij het oogsten en de andere gewaswerkzaamheden toe."

Elektrowagen

"Ik heb nooit geloofd in het oogsten met een elektrowagen. Bij andere gewassen, zoals tomaten en paprika's, zie je een afname van de oogstprestatie zodra de mensen met een dergelijke wagen gaan werken. Deze proef moet uitwijzen hoe dat bij rozen is. Omdat wij er alles aan doen om een zo gelijkmatig mogelijke productie te realiseren, zien we wel kansen voor zo'n wagen in combinatie met een verhoogd teeltsysteem."

Ze zijn benieuwd of het oogsten met een elektrowagen sneller gaat dan standaard. Van den Berg heeft een padregistratiesysteem, waardoor hij weet hoeveel zijn mensen op de traditionele manier oogsten. Nu werkt een van zijn vaste mensen continu met een dergelijke wagen, waardoor hij na enkele maanden weet of de prestaties toenemen.

Gewas kort houden

Van de Berg RoseS besteedt veel aandacht aan het verlagen van de arbeidsbehoefte, maar het streven is vooral gericht op het maximaliseren van de productie. Zo oogsten de medewerkers niet met een presentschaar, maar met een fruitschaar. Daarmee knippen ze de rozen lager af dan met een presentschaar. Het stompje dat blijft staan is korter dan op bedrijven die met een presentschaar werken. Daardoor blijft ook het gewas korter.

Bij deze rozenteler staat het gewas er al voor het zesde jaar, maar desondanks heeft hij nog nooit onderdoor hoeven te knippen. De oogsters kunnen nog steeds gemakkelijk bij de te oogsten rozen. Thijs van den Berg: "Deze situatie hebben we bereikt door

heel veel aandacht te geven aan de snijhoogte. Continu meet de opbosautomaat de steellengte van de individuele personen en koppelt deze terug naar de betreffende medewerkers. Ook tijdens het werkoverleg is de steellengte een aandachtspunt. Iedere cm extra steellengte levert een meergewicht van 0.7 gram en een meerprijs van 0.5 cent op. Door de takken maximaal af te knippen bevorderen we dus ook de opbrengst.”

Het werken met een fruitschaar vergt een extra handeling omdat de schaar de tak niet vasthoudt. De ‘knippers’ moeten de takken dus met de andere hand overpakken. Desondanks heeft een fruitschaar voordelen omdat beide messen snijden. Daardoor hoeven de medewerkers minder kracht uit te oefenen. Een presenteeschaar snijdt slechts aan één kant, waardoor de tak min of meer geknepen wordt.

Taakrotatie en prestatie

De teler is ervan overtuigd dat taakrotatie een positief effect heeft op het welbevinden en daarmee op de arbeidsprestatie van mensen. Steeds minder medewerkers maken daar echter gebruik van omdat de oogsters niet willen sorteren en de sorteerdere niet willen oogsten. Omdat de oogsters ook de gewasverzorging voor hun rekening nemen, hebben ze nog enige variatie in hun werkzaamheden. De sorteerdere willen niet in de kas werken. Hun enige variatie bestaat uit het afwisselen van ophangen en inpakken.

Op maandag bespreken de rozenteler en de leidinggevenden de resultaten van de voorgaande week en de planning voor de lopende week. Hij maakt dan ook afspraken wie wat doet, wie er afwezig is of bijzonderheden heeft. Deze informatie krijgen de overige medewerkers ook als ze daar prijs op stellen.

“Door het padregistratiesysteem, waarvan de resultaten in de kantine hangen, kan iedereen zien welke prestaties hij levert. Dat heeft een opvoedkundige

waarde. Mensen die slecht presteren worden door de anderen aangesproken en krijgen aanwijzingen hoe ze gemakkelijker of beter hun werk kunnen uitvoeren. Mensen die daarna nog weinig presteren, gaan meestal uit zichzelf weg. Niemand vindt het leuk continu de langzaamste te zijn in een groep. Door dit alles is het verloop onder de vaste bezetting minimaal.”

Sociale aspecten

Van den Berg besteedt veel aandacht aan de sociale aspecten. Iedereen heeft een functiebeschrijving. In het jaarlijkse functioneringsgesprek probeert hij te achterhalen wat er leeft bij zijn mensen en wat zij van het bedrijf verwachten.

Met cursussen vult de teler een achterstand in kennis op het gebied van de teelt of de taal aan. Bovendien kunnen de mensen trainingen volgen om beter te functioneren in groepen, hun sociale vaardigheid te vergroten of beter te kunnen omgaan met conflicten. Vanzelfsprekend besteedt de teler aandacht aan jubilea, geboorten en verjaardagen.

Jaarlijks organiseert het bedrijf een voetbaltoernooi voor de ongeveer honderd medewerkers die op het bedrijf werkzaam zijn. Een etentje en een barbecue horen ook tot de jaarlijkse bezigheden om de mensen te bedanken voor hun inzet. Ook bij de jaarwisseling vergeet de teler zijn mensen niet. Daarnaast krijgen alle medewerkers twee keer per jaar een uitgebreid overzicht over het reilen en zeilen van het bedrijf.

Optimaal presteren

Bij de opbosautomaat staan in hoogte verstelbare tafels. In het begin verstelden de medewerkers deze tafels bijna dagelijks. Nu iedereen de meest prettige werkhoogte heeft ingesteld, verandert deze niet meer. Boven de verlichtingsbuizen heeft de teler reflectoren aangebracht waardoor het lichtniveau met ongeveer 50% is toegenomen. In de kas let bedrijfsleider Maurice de Ruijter er streng op dat iedereen efficiënt

Bij de opbosautomaat staan in hoogte verstelbare tafels. Nu iedereen de meest prettige werkhoogte heeft ingesteld, verandert deze niet meer.

werkt, zoals met twee handen pluizen en niet onnodig heen-en-weer lopen. Al het pluiswerk gebeurt in de kas omdat de medewerkers daar met twee handen kunnen werken, bij de sorteerder kan dat slechts met één hand.

De meeste mensen hebben moeite om twee dingen tegelijk goed uit te voeren. Daarom worden alle bewerkingen apart uitgevoerd. De gewasverzorging gebeurt in een aparte werkgang evenals het loos knippen.

Rozenteler Van den Berg streeft naar een maximale productie, maar hij probeert wel de arbeidskosten zo laag mogelijk te krijgen. Om die reden knipt hij de rozen zo lang mogelijk, werkt hij met een fruitschaar en inventariseert hij de mogelijkheden van een elektrobuiscraai. De arbeidsefficiëntie op het bedrijf ligt op een hoog peil. Toch staan de mensen in de rij om op dit bedrijf te komen werken. Dat komt vooral doordat de bedrijfsleiding veel aandacht aan de mensen besteedt, daardoor heerst er een prima sfeer op het bedrijf.

SAMENVATTING

Vervolgserie arbeidskundige artikelen

Dit is het derde artikel in een serie waarin ondernemers en leidinggevenden aangeven hoe zij het werk van hun medewerkers hebben geoptimaliseerd. Het eerste artikel in deze serie is opgenomen in de uitgave van april, de tweede in de mei-uitgave.